

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

«Μέτρα Θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής» και λοιπές διατάξεις

I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

«Μέτρα Θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Τροποποιήσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα

Άρθρο 1

Το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 69

Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής

1. Αν κάποιος που τέλεσε αξιόποινη πράξη, η οποία απειλείται με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους, απαλλάχθηκε από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής (άρθρο 34), το δικαστήριο διατάσσει κατάλληλο για τη θεραπεία του μέτρο, εφόσον κρίνει ότι, εξαιτίας της κατάστασής του, υπάρχει κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνδυνος, αν αφεθεί ελεύθερος, να τελέσει και άλλα τουλάχιστον ανάλογης βαρύτητας εγκλήματα. Η διάταξη της απόφασης που αφορά στο θεραπευτικό μέτρο εκτελείται με φροντίδα της εισαγγελικής αρχής.
2. Η προηγούμενη παράγραφος ισχύει για όλα τα εγκλήματα κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας που απειλούνται με ποινή στερητική της ελευθερίας

τουλάχιστον τριών μηνών. Δεν ισχύει για τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας που δεν εμπεριέχουν χρήση βίας ή απειλή βίας.

3. Κατάλληλα θεραπευτικά μέτρα είναι: (α) η νοσηλεία σε ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, (β) η νοσηλεία σε ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, και (γ) η υποχρεωτική θεραπεία και ψυχιατρική παρακολούθηση κατά τακτά χρονικά διαστήματα σε κατάλληλη εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ή εξωτερικά ιατρεία δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου.

4. Οι προϋποθέσεις επιβολής του μέτρου βεβαιώνονται με μία τουλάχιστον πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται αμέσως μετά τη σύλληψη και με άλλη μία τουλάχιστον πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται όσο το δυνατό πλησιέστερα προς τη δικάσιμο. Στις πραγματογνωμοσύνες προτείνεται και το τυχόν κατάλληλο μέτρο θεραπείας».

Άρθρο 2

Το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 70

Διάρκεια του θεραπευτικού μέτρου

1. Στην απόφαση που διατάσσει το θεραπευτικό μέτρο ορίζεται ο μέγιστος χρόνος της διάρκειάς του, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη για τα πλημμελήματα και τα πέντε έτη για τα κακουργήματα. Ένα μήνα τουλάχιστον πριν τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται το θεραπευτικό μέτρο, μπορεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, να διατάξει την παράταση του μέτρου ή την αντικατάστασή του με άλλο για τον ίδιο κατά ανώτατο όριο χρόνο, εφόσον τούτο επιβάλλεται για τις ανάγκες της θεραπείας και εξακολουθούν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου. Πριν από την έκδοση της απόφασης, το δικαστήριο καλεί τον θεραπευόμενο και τον συνήγορό του, καθώς και τη διεύθυνση της μονάδας, όπου εκτελείται το μέτρο, να διατυπώσουν τις απόψεις τους.

2. Το ίδιο δικαστήριο, κάθε έτος, τηρώντας την ίδια διαδικασία, αποφασίζει αν το θεραπευτικό μέτρο που έχει επιβληθεί πρέπει να εξακολουθήσει ή να αντικατασταθεί

με άλλο. Μπορεί όμως και οποτεδήποτε, με αίτηση του εισαγγελέα, του θεραπευομένου ή της διεύθυνσης της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, μετά από εισήγηση του θεράποντος ιατρού, να διατάξει την άρση ή αντικατάστασή του. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, στην απόφαση απαιτείται να υπάρχει ειδική αιτιολογία ως προς την ανάγκη διατήρησης του θεραπευτικού μέτρου. Νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών.

3. Στη διαδικασία ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1, εδάφιο β' και 2 του άρθρου αυτού, καθώς και του Εφετείου σε περίπτωση άσκησης έφεσης, εάν ο θεραπευόμενος δεν έχει συνήγορο, διορίζεται συνήγορος αυτεπαγγέλτως, κατά τις διατάξεις του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Άρθρο 3

Μετά το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 70^A, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 70^A

Μέτρα θεραπείας ατόμων μειωμένου καταλογισμού λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής

1. Αν κάποιος τέλεσε αξιόποινη πράξη λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που μειώνει σημαντικά τον καταλογισμό του (άρθρο 36 παράγραφος 1) και η πράξη του απειλείται με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους, το δικαστήριο, εκτός από την επιβολή της ποινής, διατάσσει την εισαγωγή του σε ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης ή, σε περίπτωση αναστολής εκτέλεσης της ποινής του, τα θεραπευτικά μέτρα του άρθρου 69, παράγραφος 3, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει ο περιγραφόμενος στο άρθρο 69, παράγραφος 1 κίνδυνος. Οι παράγραφοι 2 και 4 του άρθρου 69 έχουν και στην περίπτωση αυτή εφαρμογή.

2. Η εκτέλεση του μέτρου γίνεται αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης, με φροντίδα της εισαγγελικής αρχής.

3. Το άρθρο 70 έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή. Μετά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού μέτρου, ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, εφόσον δεν έχει ανασταλεί η εκτέλεσή της. Από την ποινή αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας στο ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης ή στις μονάδες του άρθρου 69, παράγραφος 3,

στοιχεία α' και β'. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο του τόπου εκτέλεσης του μέτρου μπορεί όμως να διατάξει τη μη έκτιση της ποινής, αν το έγκλημα για το οποίο επιβλήθηκε είναι πλημμέλημα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

Άρθρο 4

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο γ' το οποίο έχει ως εξής:

«Για τους κατηγορούμενους που εμφανίζουν ψυχική ή διανοητική διαταραχή ως περιοριστικός όρος είναι δυνατόν να διατάσσεται ένα από τα μέτρα του άρθρου 69 παράγραφος 3 του Ποινικού Κώδικα».

Άρθρο 5

Στο άρθρο 313 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο β' (και το ισχύον καθίσταται γ') το οποίο έχει ως εξής:

«Ομοίως, κατ' εξαίρεση των οριζομένων στο άρθρο 310 παρ. 1 εδ. α', το δικαστικό συμβούλιο παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου και όταν κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση απαλλαγής από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και επιβολής μέτρου θεραπείας κατά το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα».

Άρθρο 6

Στο άρθρο 315 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται πέμπτη παράγραφος που έχει ως εξής:

«5. Όταν ο κατηγορούμενος παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο και συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 69, παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα, το δικαστικό συμβούλιο επιβάλλει υποχρεωτικά ως περιοριστικό όρο ένα από τα μέτρα του άρθρου

69, παράγραφος 3 του Ποινικού Κώδικα, εάν δε ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά, αντικαθιστά υποχρεωτικά την προσωρινή κράτηση με το ίδιο μέτρο».

Άρθρο 7

Μετά το άρθρο 486 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 486^A που έχει ως εξής:

«Άρθρο 486^A

1. Στον κατηγορούμενο επιτρέπεται έφεση κατά της απόφασης η οποία τον κηρύσσει αθώο λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής κατά το άρθρο 34 του Ποινικού Κώδικα και επιβάλλει σε αυτόν μέτρο θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα.
2. Εκείνος στον οποίο έχει επιβληθεί το μέτρο θεραπείας της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου κατά το άρθρο 70, παράγραφος 1, εδάφιο β' του Ποινικού Κώδικα.»

Άρθρο 8

1. Στο άρθρο 500 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται τελευταίο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Στην περίπτωση έφεσης κατά αθωωτικής απόφασης που επιβάλλει μέτρο θεραπείας κατά το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 486^A παράγραφος 1), καθώς και κατά απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου σύμφωνα με το άρθρο 70, παράγραφος 1, εδάφιο β' του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 486^A παράγραφος 2), ο ορισμός δικασίμου από τον αρμόδιο εισαγγελέα γίνεται υποχρεωτικά σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) μήνες από τη διαβίβαση των εγγράφων σε αυτόν».

2. Το άρθρο 555 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής αναβάλλεται αν ο καταδικασθείς παρουσίασε μετά την καταδίκη του ψυχική ή διανοητική διαταραχή τέτοιας έντασης ώστε να μην έχει συνείδηση της εκτελούμενης ποινής. Ταυτόχρονα διατάσσεται η νοσηλεία του σε δημόσιο ψυχιατρικό ή γενικό νοσοκομείο. Το άρθρο 70 του Ποινικού

Κώδικα έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή. Μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, από την οποία αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας του».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Κανόνες εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας των άρθρων 69 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα

Άρθρο 9

Βασικές αρχές εκτέλεσης των μέτρων

1. Τα προβλεπόμενα στα άρθρα 69 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα μέτρα υπηρετούν θεραπευτικούς σκοπούς.
2. Κατά την εφαρμογή τους λαμβάνονται υπόψη οι διεθνώς αναγνωρισμένοι κανόνες προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Καμία επιμέρους πράξη δεν μπορεί να προσβάλλει την αξιοπρέπεια του ατόμου ή να παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας.
3. Θέματα που δε ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο αντιμετωπίζονται με βάση τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας καθώς και με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Σωφρονιστικού Κώδικα, εφόσον αυτή δεν προσκρούει στους επιδιωκόμενους θεραπευτικούς σκοπούς.

Άρθρο 10

Περιεχόμενο των μέτρων

1. Η θεραπευτική αντιμετώπιση του ατόμου στο οποίο έχει επιβληθεί κάποιο από τα μέτρα των άρθρων 69 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα είναι εξατομικευμένη και περιλαμβάνει την κατάλληλη θεραπευτική προσέγγιση όπως, φαρμακευτική αγωγή, ψυχολογική υποστήριξη ή ψυχοθεραπεία του ίδιου και της οικογένειάς του, εφόσον υπάρχει σχετική συναίνεση, ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις, ιδίως εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη διαβίωση, διαβίωση με την οικογένεια ή διαβίωση σε μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, κυρίως οικοτροφεία, ξενώνες, προστατευμένα διαμερίσματα ή ανάδοχη οικογένεια, απασχόληση σε κοινωνικούς συνεταιρισμούς ή σε άλλους χώρους εργασίας.

2. Η θεραπευτική αντιμετώπιση εξασφαλίζει συνεχή παρακολούθηση και ψυχιατρική φροντίδα κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των μέτρων, με στόχο την επίτευξη της κοινωνικής επανένταξης.

Άρθρο 11

Μονάδες εκτέλεσης των μέτρων

1. Το προβλεπόμενο στο άρθρο 69, παράγραφος 3, στοιχείο α' του Ποινικού Κώδικα ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου αποτελεί τμήμα δημόσιου (ψυχιατρικού ή γενικού) νοσοκομείου, με μικρό αριθμό κλινών και διαθέτει κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ατόμων που νοσηλεύονται. Παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες αυξημένης φροντίδας και ασφάλειας, για τις οποίες προβλέπεται αριθμητικά αυξημένο και κλινικά ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.

2. Το προβλεπόμενο στο άρθρο 69, παράγραφος 3, στοιχείο β' του Ποινικού Κώδικα ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου αποτελεί τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας ανάλογες προς τις προσφερόμενες στους ακούσια νοσηλευόμενους ψυχικά ασθενείς.

3. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 69, παράγραφος 3, στοιχείο γ' του Ποινικού Κώδικα εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας περιλαμβάνει: (α) τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας, που αποτελούν δημόσιες μονάδες ψυχικής υγείας, τα οποία προσφέρουν θεραπεία και παρακολούθηση ατόμων που χρειάζονται ψυχιατρική φροντίδα σύμφωνα με το άρθρο 5 του νόμου 2716/1999, και (β) τις δημόσιες κινητές μονάδες ψυχικής υγείας, που παρέχουν υπηρεσίες θεραπείας ή ειδικής φροντίδας στις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας ψυχικής υγείας ή και κατ' οίκον σε άτομα που διαβιούν σε απομακρυσμένες περιοχές και είτε δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε εξωτερικό ιατρείο δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή Κέντρου Ψυχικής Υγείας είτε δεν υπάρχουν υπηρεσίες στον τομέα ψυχικής υγείας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 7 και 11 παράγραφος 1 του νόμου 2716/99.

4. Το προβλεπόμενο στο άρθρο 69, παράγραφος 3, στοιχείο γ' του Ποινικού Κώδικα εξωτερικό ιατρείο δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου αποτελεί τμήμα νοσοκομείου που παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς.

Άρθρο 12

Έναρξη εκτέλεσης των μέτρων

1. Η έναρξη εκτέλεσης των μέτρων γίνεται με έγγραφη παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα προς τον διευθυντή των μονάδων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο, ο οποίος και οφείλει να εκτελέσει την παραγγελία.
2. Ο προσδιορισμός της μονάδας όπου θα εκτελεστούν τα μέτρα γίνεται από Κατάλογο μονάδων κατάλληλων για την εκτέλεσή τους, ο οποίος καταρτίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποστέλλεται στα πρωτοδικεία και εφετεία της χώρας καθώς και στους διευθυντές όλων των μονάδων του Καταλόγου.
3. Μεταξύ περισσότερων μονάδων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, ο εισαγγελέας, αρχικώς ή στη συνέχεια, επιλέγει εκείνη που είναι εγγύτερα στον τόπο κατοικίας του ατόμου ή της οικογένειάς του ή κρίνεται καταλληλότερη γι' αυτό.

Άρθρο 13

Εισαγωγή σε ειδικό ή κοινό τμήμα νοσοκομείου

1. Η εισαγγελική παραγγελία προς τον διευθυντή του ειδικού ή κοινού ψυχιατρικού τμήματος δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρο 69, παράγραφος 3, στοιχεία α' και β' του Ποινικού Κώδικα) συνοδεύεται από πλήρες αντίγραφο δικαστικής απόφασης ή βουλεύματος ή διάταξης του ανακριτή ή απόφασης αλλοδαπής δικαστικής αρχής. Εάν δεν έχει καθαρογραφεί η απόφαση ή το βούλευμα, συνάπτεται απόσπασμα και στη συνέχεια διαβιβάζεται υποχρεωτικά και πλήρες αντίγραφο. Κατά την εισαγωγή συντάσσεται σχετική έκθεση.
2. Η εισαγωγή διενεργείται ως εξής: α) έκδοση εισιτηρίου, β) καταγραφή ατομικών στοιχείων (στοιχεία ταυτότητας, τόπος τελευταίας διαμονής, νόμιμος αντιπρόσωπος ή πρόσωπα επικοινωνίας, θρήσκευμα κ.ά.), γ) καταγραφή χρημάτων και εγγράφων (δελτίου ταυτότητας, βιβλιαρίου υγείας και ΑΜΚΑ ή βιβλιαρίου πρόνοιας (απορίας) ή πιστοποιητικού κοινωνικής προστασίας για ανθρωπιστικούς λόγους ή δελτίου υποβολής αίτησης για πολιτικό άσυλο, ή το σχετικό έγγραφο αναγνώρισης της ιδιότητας του πρόσφυγα, διαβατηρίου και ευρωπαϊκής κάρτας υγείας (E111) κ.ά.) και φύλαξη αυτών αν συντρέχει λόγος, δ) εξέταση ιατρική και ψυχιατρική, ε) τήρηση

ηλεκτρονικού ή έγγραφου ιατρικού φακέλου, στ) συνέντευξη με κοινωνικό λειτουργό, και ζ) τήρηση φακέλου από την κοινωνική υπηρεσία.

3. Η δαπάνη θεραπείας καλύπτεται από το κράτος ή από τον ασφαλιστικό φορέα του ατόμου.

4. Η μονάδα, αμέσως μετά την εισαγωγή, παραδίδει στον θεραπευόμενο, σε γλώσσα που κατανοεί, έντυπο με κατάλογο των βασικών του δικαιωμάτων, όπως προσδιορίζονται στον Ποινικό Κώδικα, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, τον Σωφρονιστικό Κώδικα και τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας.

5. Κατά την παραμονή του ατόμου για θεραπεία τηρούνται τα προβλεπόμενα αρχεία και βιβλία κατά τις κείμενες διατάξεις και επιπλέον βιβλίο καταγραφής των χρησιμοποιηθέντων μέσων αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας του παρόντος νόμου.

Άρθρο 14

Έναρξη της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης

1. Για την έναρξη της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης σε τακτά χρονικά διαστήματα σε εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ή σε εξωτερικό ιατρείο δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρο 69, παράγραφος 3, στοιχείο γ' του Ποινικού Κώδικα) εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου.

2. Ο θεράπων ψυχίατρος εκπροσωπεί τη θεραπευτική ομάδα και προτείνει εξατομικευμένο θεραπευτικό σχέδιο που περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 10 μέτρα, καθώς και την εποπτεία των συνθηκών εκτέλεσής τους. Το σχέδιο αυτό οφείλει να κοινοποιήσει αμελλητί στον αρμόδιο εισαγγελέα, τον οποίο και ενημερώνει για την ανταπόκριση και συμμόρφωση του θεραπευομένου προς αυτό, αλλά και για την πιθανή ανάγκη τροποποίησής του.

3. Η τυχόν δαπάνη εισιτηρίου καλύπτεται από το κράτος ή και από τον ασφαλιστικό φορέα του ατόμου.

Άρθρο 15

Αντικατάσταση ή άρση θεραπευτικών μέτρων

Κατά την αντικατάσταση ή άρση των θεραπευτικών μέτρων κατά το άρθρο 70 παράγραφος 2 του Ποινικού Κώδικα, συνεκτιμάται η κατάσταση της ψυχικής υγείας του ατόμου, το στάδιο βελτίωσής της και η ύπαρξη κατάλληλου υποστηρικτικού συγγενικού ή άλλου περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα συνεκτιμάται αν το άτομο: α) ευρίσκεται σε στάσιμη κατάσταση ή υποτροπή, β) ευρίσκεται σε στάδιο βελτίωσης ή αποθεραπείας, γ) συμμετέχει σε αναγνωρισμένα προγράμματα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, δ) λαμβάνει άδειες και τηρεί τους όρους τους, και ε) διαβιεί σε μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στην κοινότητα ή σε ανάδοχη οικογένεια ή με την οικογένειά του.

Άρθρο 16

Εκτέλεση θεραπευτικών μέτρων

1. Οι συνθήκες νοσηλείας πρέπει να εξυπηρετούν τις ανάγκες της θεραπείας. Τα αναγκαία περιοριστικά μέτρα δεν επιτρέπεται να αποκλείουν απαραίτητα για τη θεραπεία μέσα, όπως οι άδειες, οι οργανωμένες έξοδοι ή η διαμονή σε εποπτευόμενους εξωτερικούς χώρους, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα άλλων ή και του ίδιου του θεραπευομένου.
2. Τη χορήγηση άδειας αποφασίζει ο (Επιστημονικός) Διευθυντής της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, κατόπιν εισήγησης του θεράποντος ψυχιάτρου. Η χορήγηση της άδειας υπογράφεται από αυτόν και τη Διοίκηση της μονάδας και τίθεται υπόψη του αρμόδιου εισαγγελέα. Ο θεραπευόμενος δηλώνει την ακριβή διεύθυνση διαμονής του και η κοινωνική υπηρεσία εξετάζει ότι είναι εξασφαλισμένη η διαβίωσή του κατά τη διάρκεια της άδειας. Η άδεια μπορεί να εξαρτηθεί και από τον όρο ότι κατά την έξοδό του από το τμήμα και την επιστροφή του θα συνοδεύεται από συγγενικό του πρόσωπο ή τον δικαστικό συμπαραστάτη του.
3. Σε περίπτωση παραβίασης αδειών ή φυγής ενημερώνονται αμέσως οι αστυνομικές αρχές και ο αρμόδιος εισαγγελέας. Ο θεραπευόμενος δεν θεωρείται κρατούμενος κατά την έννοια των άρθρων 172 και 173 του Ποινικού Κώδικα. Το προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύει σε περίπτωση θεραπείας σε ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης.
4. Μέσα αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας, όπως η προφυλακτική απομόνωση και ο σωματικός περιορισμός, μπορούν να ληφθούν μόνο για όσους εκδηλώνουν αυτοκαταστροφική ή βίαιη συμπεριφορά, στο κάθε είδους προσωπικό ή

τρίτους. Τα ως άνω μέσα αποφασίζονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με τις ψυχιατρικές οδηγίες και τις κατευθυντήριες αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT), και της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, αφού προηγηθούν και αποτύχουν τεχνικές αποκλιμάκωσης της βίαιης συμπεριφοράς.

5. Απαγορεύεται απολύτως η λήψη μέσων, όπως η στείρωση, λοβοτομή και άλλες ανάλογες επεμβάσεις ή θεραπείες οι οποίες προξενούν μη αναστρέψιμες καταστάσεις στην υγεία του ατόμου.

Άρθρο 17

Σύσταση και στελέχωση Ειδικών Τμημάτων Νοσοκομείων

1. Η σύσταση, κατάργηση ή συγχώνευση των προβλεπόμενων στο άρθρο 11, παράγραφος 1, ειδικών τμημάτων δημόσιων ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων γίνεται με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο τρόπος οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας των ανωτέρω τμημάτων καθορίζεται με κοινή απόφαση των ίδιων Υπουργών.

2. Τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο τμήματα στελεχώνονται από διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα που αποτελείται από ψυχιάτρους, νοσηλευτές, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, εργοθεραπευτές, επισκέπτες υγείας και άλλους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, οι οποίοι διαθέτουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

3. Το διοικητικό και φυλακτικό προσωπικό που υπηρετεί στα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 τμήματα λαμβάνει κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με το περιεχόμενο των υποχρεώσεών του και τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων του πριν από την ανάληψη των καθηκόντων αυτών.

Άρθρο 18

Αρμοδιότητες εισαγγελικού λειτουργού

1. Στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και στις Εισαγγελίες στην περιφέρεια των οποίων λειτουργεί ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού

νοσοκομείου ή ψυχιατρικό τμήμα τέτοιου νοσοκομείου, ή εκτελούνται τα μέτρα του άρθρου 69, παράγραφος 3, στοιχείο γ' του Ποινικού Κώδικα, στην αρχή κάθε δικαστικού έτους, με απόφαση του διευθύνοντος την Εισαγγελία, ορίζεται ένας Εισαγγελέας ή Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών με τον αναπληρωτή του, ως αρμόδιος: α) για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που επιβάλλουν το μέτρο των άρθρων 69 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα, β) για την εποπτεία της λειτουργίας του ειδικού Τμήματος του δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και γ) για τον συντονισμό και τη συνεργασία της Εισαγγελίας με τη Διεύθυνση της μονάδας όπου εκτελείται το προβλεπόμενο στα άρθρα 69 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα μέτρο αναφορικά με τον αυτεπάγγελτο δικαστικό έλεγχο της διάρκειας του μέτρου (ανά έτος εξακολούθηση, παράταση του μέγιστου χρόνου διάρκειας) και την εισαγωγή στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο των αιτήσεων για άρση ή αντικατάστασή του.

2. Οι αρμοδιότητες της προηγούμενης παραγράφου ασκούνται με προσωπική παρουσία του εισαγγελικού λειτουργού στη μονάδα, την οποία επισκέπτεται τουλάχιστον μία φορά ανά δεκαπενθήμερο για να διαπιστώσει τη νόμιμη εκτέλεση του επιβληθέντος μέτρου, να ενημερωθεί από το προσωπικό, να συνεργασθεί με τον επιστημονικά υπεύθυνο ιατρό και να δεχθεί σε ακρόαση τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

3. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του ο εισαγγελέας μπορεί να ζητήσει την έκφραση Γνώμης του Επιστημονικού Συμβουλίου της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο σχετικά με την εφαρμοζόμενη θεραπευτική αγωγή και ιδίως σχετικά με την αναγκαιότητα μέσων αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας.

Άρθρο 19

Έλεγχος της εκτέλεσης του μέτρων

1. Η είσοδος στις μονάδες εκτέλεσης των μέτρων του άρθρου 69 παράγραφος 3 και 70^Α παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα για την πραγματοποίηση ελέγχου σχετικά με πιθανή παραβίαση δικαιωμάτων των θεραπευομένων επιτρέπεται: α) στον Συνήγορο του Πολίτη, β) στο Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης, ειδικά για τα ψυχιατρικά τμήματα των καταστημάτων κράτησης, γ) στο Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας Πρόνοιας, ειδικά για τις μονάδες που λειτουργούν εντός ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων, τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας και τις κινητές μονάδες ψυχικής

υγείας, δ) στην Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές του Υπουργείου Υγείας και ε) σε κάθε άλλη αρχή που της παραχωρείται δικαίωμα ελέγχου με ειδική διάταξη νόμου.

2. Όσοι έχουν ελεγκτική αρμοδιότητα μπορούν να διενεργούν τη σχετική έρευνα και χωρίς προειδοποίηση, επισκεπτόμενοι τις μονάδες εκτέλεσης του μέτρου, ζητώντας έγγραφες ή προφορικές πληροφορίες από τον διευθυντή και το προσωπικό της μονάδας και καλώντας σε ακρόαση τους θεραπευομένους. Ο διευθυντής υποχρεούται να διευκολύνει την έρευνα και δεν μπορεί να αντιτάξει το ιατρικό απόρρητο, το οποίο, σε κάθε περίπτωση, οι ελέγχοντες διαφυλάσσουν έναντι τρίτων.

3. Μετά τον έλεγχο συντάσσεται έκθεση, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει συστάσεις προς τη διεύθυνση της μονάδας και αποστέλλεται προς αυτήν, τα συναρμόδια Υπουργεία Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τον επόπτη Εισαγγελέα.

Άρθρο 20

Λήξη των μέτρων

1. Τα μέτρα ολοκληρώνονται όταν εκλείψει ο θεραπευτικός λόγος για τον οποίο επιβλήθηκαν.

2. Η άρση των μέτρων αποφασίζεται από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα και παραγγέλλεται από τον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος διαβιβάζει και αντίγραφο της σχετικής απόφασης στον Διευθυντή της μονάδας όπου εκτελούνται τα μέτρα για να τεθεί στον φάκελο του θεραπευομένου.

3. Ο επιστημονικός Διευθυντής της μονάδας ενημερώνει τον Τομέα Ψυχικής Υγείας του τόπου διαμονής του ατόμου στο οποίο είχε επιβληθεί κάποιο από τα μέτρα των άρθρων 69 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα, ο οποίος μεριμνά για τη συνέχεια της φροντίδας, καθώς και για την ομαλή επάνοδο και προσαρμογή του στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό του περιβάλλον, εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 21

Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα, όπως και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του.
2. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η προβλεπόμενη ποινή στα καταργούμενα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα, αποφασίζει αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση του κρατουμένου σχετικά με την αντικατάσταση της ποινής από το προβλεπόμενο στο άρθρο 70^Α του Ποινικού Κώδικα μέτρο. Η ποινή της φυλάκισης ή της κάθειρξης που έχει επιβάλλει το δικαστήριο κατ' εφαρμογή του καταργούμενου άρθρου 40 του Ποινικού Κώδικα, δεν επηρεάζεται και εκτελείται, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 70^Α του Ποινικού Κώδικα, μετά την ολοκλήρωση του μέτρου θεραπείας.
3. Μέτρο που έχει επιβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα και δεν έχει ολοκληρωθεί εκτελείται με βάση τις διατάξεις του παρόντος. Εντός τριών μηνών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο εισαγγελέας που ορίζεται στο άρθρο 18, εξετάζει όλους του φακέλους των προσώπων που τελούν υπό το καθεστώς του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα.
4. Μέχρι την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος που προβλέπεται στο άρθρο 17 του παρόντος, ως ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου νοούνται τα ανήκοντα στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δαφνί», το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δρομοκαΐτειο» και το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης.

II. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Άρθρο 22

Διατάξεις για το συναινετικό διαζύγιο

1. Το άρθρο 1438 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο γάμος μπορεί να λυθεί με διαζύγιο το οποίο απαγγέλλεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή με συμφωνία των συζύγων όπως ορίζεται στο άρθρο 1441.»

2. Το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι σύζυγοι μπορούν με έγγραφη συμφωνία να λύσουν το γάμο τους. Η συμφωνία αυτή συνάπτεται μεταξύ των συζύγων με την παρουσία πληρεξούσιου δικηγόρου για καθέναν από αυτούς και υπογράφεται από τους ίδιους και από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους ή μόνον από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της συμφωνίας.

2. Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος πρέπει να ρυθμίζεται η επιμέλεια των τέκνων, η επικοινωνία με αυτά καθώς και η διατροφή τους, κατά τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου, με την ίδια ή με άλλη έγγραφη συμφωνία των συζύγων, που υπογράφεται κατά τα ανωτέρω και ισχύει για δύο έτη τουλάχιστον.

3. Η έγγραφη συμφωνία για τη λύση του γάμου, καθώς και η συμφωνία για την επιμέλεια, την επικοινωνία και τη διατροφή των ανήλικων τέκνων υποβάλλονται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους του καθενός συζύγου, μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια ή τα ιδιωτικά έγγραφα, σε συμβολαιογράφο.

4. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη με την οποία βεβαιώνει τη λύση του γάμου, επικυρώνει τις συμφωνίες των συζύγων και τις ενσωματώνει σε αυτή. Τη συμβολαιογραφική πράξη υπογράφουν οι σύζυγοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ή μόνον οι τελευταίοι, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της πράξης. Όταν η βεβαίωση αφορά στην επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των

ανήλικων τέκνων, η πράξη αποτελεί εκτελεστό τίτλο, εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στη συμφωνία οι ρυθμίσεις των άρθρων 950 και 951 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Μετά τη λήξη ισχύος της κατά τα ανωτέρω επικυρωμένης συμφωνίας, με νέα συμφωνία και με την ίδια διαδικασία μπορεί να ρυθμίζεται η επιμέλεια των τέκνων, η επικοινωνία με αυτά καθώς και η διατροφή αυτών για περαιτέρω χρονικό διάστημα.

5. Η λύση του γάμου επέρχεται από την κατάθεση αντιγράφου του συμβολαιογραφικού εγγράφου που περιέχει τη συμφωνία στον ληξιαρχο όπου έχει καταχωριστεί και η σύστασή του.».

Άρθρο 23

Τροποποίηση άρθρου 686 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Η παρ. 6 του άρθρου 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο πέμπτο παρ. 2 του ν. 4335/2015 (Α' 87) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή στο ειρηνοδικείο η πρόσθετη παρέμβαση και η ανταίτηση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά.».

Άρθρο 24

Νομοθεσία περί αλλοδαπών

1. Αιτήσεις ακύρωσης και αιτήσεις αναστολής που ασκήθηκαν μέχρι 31.12.2014 και αφορούν ακυρωτικές διαφορές υπαγόμενες στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου, οι οποίες δημιουργήθηκαν από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών (άρθρο 15 του ν. 3068/2002, Α' 274), απορρίπτονται με συνοπτική απόφαση ως προδήλως απαράδεκτες, εφόσον στις ως άνω περιπτώσεις παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της επόμενης παραγράφου, εφαρμοζομένης αναλόγως της διάταξης του άρθρου 34 Α του π.δ. 18/1989.

2. Η Γραμματεία του Δικαστηρίου όπου κατατέθηκε το ένδικο βοήθημα οφείλει εντός (2) δύο μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου να ενημερώσει τον αλλοδαπό διάδικο ή τον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπογράφει το ένδικο βοήθημα, με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως: α) τηλεφωνικώς ή β) με ταχυδρομική επιστολή ή γ) με μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση ή δ) με τηλεομοιοτυπία, για την ενεργοποίηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Η σχετική ενέργεια της γραμματείας σημειώνεται επί του φακέλου της δικογραφίας. Οι πληρεξούσιοι που υπογράφουν τα ένδικα βοηθήματα της παραγράφου 1 οφείλουν μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας των δύο (2) μηνών να καταθέσουν στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου εξουσιοδότηση του αλλοδαπού διαδίκου, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του, στην οποία να δηλώνεται ότι επιθυμεί τη συζήτηση της υπόθεσης. Η παραπάνω δήλωση μπορεί να γίνει και με αυτοπρόσωπη παράσταση του διαδίκου στη γραμματεία του δικαστηρίου. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας παραδίδονται οι δικογραφίες για τις οποίες δεν έχει προσκομισθεί η σχετική δήλωση στον πρόεδρο του Δικαστηρίου ή στον οριζόμενο από αυτόν δικαστή για επεξεργασία σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Για διάστημα έξι (6) μηνών, από την επομένη της λήξης της ανωτέρω προθεσμίας, ο υπογράφων το δικόγραφο δικηγόρος ή άλλος οριζόμενος από τον αλλοδαπό διάδικο πληρεξούσιος δικηγόρος, δύναται με αίτηση που απευθύνεται στον πρόεδρο που διευθύνει το δικαστήριο ή στον οριζόμενο από αυτόν δικαστή να ζητήσει την εισαγωγή της υπόθεσης για συζήτηση, επικαλούμενος λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρούς λόγους υγείας που συνέτρεχαν στο πρόσωπο του δικηγόρου ή του αλλοδαπού διαδίκου και εμπόδισαν την εμπρόθεσμη υποβολή της εξουσιοδότησης. Ο αρμόδιος πρόεδρος εξετάζει την αίτηση και εκδίδει πράξη αποδοχής ή απόρριψης αυτής, η οποία πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη. Η αίτηση υποβάλλεται μία φορά.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε υποθέσεις των οποίων η αρχική ή μετά από αναβολή δικάσιμος έχει ορισθεί εντός της οριζόμενης στην παράγραφο 2 εξαμήνης προθεσμίας.

Άρθρο 25

Τροποποίηση Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

1. Προστίθεται περίπτ. δ' στην παρ. 1 του άρθρου 103 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ως εξής:

«δ) η προσβαλλόμενη απόφαση έρχεται σε αντίθεση με απόφαση ανωτέρου δικαστηρίου που επιλύει αμετακλήτως υπόθεση του ιδίου φορολογικού αντικειμένου εκ της αυτής κληρονομίας, η οποία στηρίζεται στην ίδια νομική και πραγματική βάση ακόμη και για διαφορετικό διάδικο».

2. Η περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 104 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«στις περ. α', γ' και δ' της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου, αφότου καταστεί αμετάκλητη η σχετική δικαστική απόφαση, ενώ»

3. Η αίτηση για την αναθεώρηση προσβαλλόμενης απόφασης που εκδόθηκε σε προγενέστερο χρόνο μπορεί να κατατεθεί το αργότερο εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

4. Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 110 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Ως προς την ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ρυθμίζουν την εκδίκαση του ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, το οποίο προκάλεσε την έκδοση της απόφασης.

4. Η διαδικασία της αυτεπάγγελτης διόρθωσης δεν υπόκειται σε προθεσμία και κινείται με πράξη του προέδρου του συμβουλίου διεύθυνσης ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο ή του εισηγητή δικαστή, με την οποία προσδιορίζονται τα λάθη και εισάγεται σε συμβούλιο εφαρμοζομένης αναλόγως της διάταξης του άρθρου 126 Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.».

5. Στην παρ. 3 του άρθρου 126 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Μαζί με τα ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατατίθεται και αντίγραφο της προσβαλλόμενης ατομικής διοικητικής πράξης ή της δικαστικής απόφασης, εφόσον έχουν κοινοποιηθεί.».

6. Η παρ. 1 του άρθρου 139Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν υπάρχουν τυπικές παραλείψεις, ο πρόεδρος του πολυμελούς δικαστηρίου ή ο εισηγητής ή ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου καλεί, και μετά τη συζήτηση, τον

πληρεξούσιο δικηγόρο στον οποίο έχει χορηγηθεί σχετική πληρεξουσιότητα, σε κάθε περίπτωση, είτε αυτός έχει παρασταθεί αυτοπροσώπως ή με δήλωση είτε δεν έχει παρασταθεί, ή τον διάδικο, στην περίπτωση που ο τελευταίος παρίσταται αυτοπροσώπως, να τις καλύψει, τάσσοντας εύλογη κατά την κρίση του προθεσμία. Τα στοιχεία που προσκομίζονται για την κάλυψη των τυπικών παραλείψεων επιτρέπεται να είναι και μεταγενέστερα της συζήτησης.».

7. Στην παρ. 2 στο άρθρο 142 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4446/2016 (Α' 240), προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ως προς την απόφαση αυτή μπορούν να τύχουν ανάλογης εφαρμογής οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 189 και της παρ. 3 του άρθρου 193.».

Άρθρο 26

Τροποποίηση π.δ. 18/1989

Στο άρθρο 33 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι δεν θα εμφανισθούν στο ακροατήριο, αλλά θα παραστούν με κοινή δήλωση που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους. Τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξούσιους. Η δήλωση αυτή παραδίδεται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή, σε περίπτωση κοινής δήλωσης, από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο, στον αρμόδιο γραμματέα, το αργότερο έως την παραμονή της δικασίμου. Σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης ύστερα από αίτηση διαδίκου, δεν κλητεύεται κατά τη νέα δικάσιμο ο διάδικος ή οι διάδικοι που υπέβαλαν δήλωση.».

Άρθρο 27

Τροποποίηση άρθρου 187 Ποινικού Κώδικα

1. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα προστίθενται παρ. 2α και 2β ως εξής:

«2α. Όποιος δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο προκαλεί ή διεγείρει σε συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης ή ένταξη σε τέτοια, και προκαλεί κίνδυνο τέλεσης των εγκλημάτων αυτών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

2β. Όποιος μέσω παροχής οδηγιών, πληροφοριών ή κατευθύνσεων, προκαλεί σε άλλον την απόφαση για συμμετοχή σε συγκεκριμένη εγκληματική οργάνωση, τιμωρείται, αν δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή σύμφωνα με άλλη διάταξη, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.»

2. Μετά την παρ. 3 του άρθρου 187Α του Ποινικού Κώδικα προστίθενται παρ. 3α, 3β και 3γ ως εξής:

«3α. Όποιος δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο προκαλεί ή διεγείρει σε διάπραξη των εγκλημάτων των παραγράφων 1 και 4 του παρόντος, και προκαλεί κίνδυνο τέλεσής τους, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη.

3β. Όποιος μέσω παροχής οδηγιών, πληροφοριών ή κατευθύνσεων, προκαλεί σε άλλον την απόφαση για συμμετοχή σε συγκεκριμένη τρομοκρατική οργάνωση ή για τέλεση ορισμένης τρομοκρατικής πράξης, τιμωρείται, αν δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή σύμφωνα με άλλη διάταξη, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών αν η προς εκτέλεση πράξη συνιστά κακούργημα και με φυλάκιση ως δύο έτη αν η προς εκτέλεση πράξη συνιστά πλημμέλημα.

3γ. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται όποιος με οποιονδήποτε τρόπο εκπαιδεύει άλλον στην κατασκευή ή χρήση εκρηκτικών, πυροβόλων ή άλλων όπλων, επιβλαβών ή επικίνδυνων ουσιών ή άλλων ειδικών μεθόδων ή τεχνικών ενόψει της διάπραξης του εγκλήματος της παραγράφου 1 του παρόντος, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με άλλη διάταξη.»

Άρθρο 28

Τροποποίηση άρθρου 358 Ποινικού Κώδικα

Το άρθρο 358 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Παραβίαση της υποχρέωσης για διατροφή και της συμφωνίας για επικοινωνία

1. Όποιος κακόβουλα παραβιάζει την υποχρέωση διατροφής που του την έχει επιβάλει ο νόμος και έχει αναγνωρίσει, έστω και προσωρινά, το δικαστήριο ή προκύπτει από συμφωνία που έχει επικυρώσει ο συμβολαιογράφος κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα, με τρόπο τέτοιο ώστε ο δικαιούχος να υποστεί στερήσεις ή να αναγκαστεί να δεχτεί βοήθεια άλλων, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

2. Όποιος με πρόθεση δεν συμμορφώνεται σε συμφωνία που επικυρώθηκε από συμβολαιογράφο κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα και αφορά την επικοινωνία των ανήλικων τέκνων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.».

Άρθρο 29

Τροποποίηση ν. 4139/2013

Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4139/2013 (Α΄ 74) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις παραπάνω ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους Cannabis Sativa L χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) μέχρι 0,2%, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναπροσαρμόζεται το ανωτέρω όριο, ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καλλιέργειας των ποικιλιών κάνναβης του είδους Cannabis Sativa L, οι έλεγχοι τήρησης των όρων και προϋποθέσεων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Στις περιπτώσεις όπου, κατά τον έλεγχο της συγκομιδής εγκεκριμένου καλλιεργητή βιομηχανικής κάνναβης, διαπιστώνεται ότι η περιεκτικότητα της καλλιέργειας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) υπερβαίνει το όριο του 0,2% αλλά δεν εκτείνεται πέραν του ορίου του 0,8%, ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από αίτηση του Προϊσταμένου της Αρχής που διεξήγαγε τον έλεγχο προς τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Στην αίτηση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και εμπεριστατωμένα ότι α) η

υπέρβαση του νόμιμου ορίου σε τετραϋδροκανναβινόλη δεν οφείλεται στις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες ή άλλους παράγοντες που ήταν άγνωστοι στον παραγωγό και β) ότι η συγκομιδή είναι πρόσφορη να οδηγήσει στην παραγωγή ουσίας που προκαλεί ψυχική ή σωματική εξάρτηση. Πριν την υποβολή της αίτησης, καλείται ο ελεγχόμενος προς ακρόαση και παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ελεγχόμενο τουλάχιστον πέντε ημέρες πριν την ημέρα της ακρόασης.».

Άρθρο 30

Τροποποίηση ν. 4039/2012

Στο άρθρο 20 του ν. 4039/2012 (Α' 15) προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του παρόντος νόμου, ως πολιτικώς ενάγων μπορεί να παρίσταται αυτοτελώς και κάθε φιλοζωικό σωματείο που δραστηριοποιείται σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο, ανεξάρτητα αν έχει υποστεί περιουσιακή ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο. Η σχετική δήλωση μπορεί να γίνει τόσο κατά την προδικασία όσο και στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 84 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.».

Άρθρο 31

Τροποποίηση άρθρων Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

1. Στο άρθρο 42 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999, Α' 57), όπως ισχύει, προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Στον οδηγό οχήματος (ή κάθε μεταφορικού μέσου) που προκάλεσε θανατηφόρο ατύχημα, ο οποίος οδηγούσε υπό την επήρεια οινοπνεύματος και η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα του είναι άνω του 0,50 g/l αφαιρείται επί τόπου η άδεια ικανότητας οδηγού για διάστημα πέντε (5) ετών. Κατά της παραπάνω απόφασης της αστυνομικής αρχής, ο οδηγός δύναται να προσφύγει ενώπιον του κατά τόπο αρμοδίου εισαγγελέα πλημμελειοδικών για την ακύρωση της πράξης αφαίρεσης ή τη μείωση του χρόνου αφαίρεσης. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου, η προσφυγή του προηγουμένου εδαφίου απευθύνεται μόνο προς το δικαστήριο το οποίο μπορεί να συνεδριάσει και πριν από την εκδίκαση της κύριας ποινικής υπόθεσης κατά την αυτόφωρη διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση, το ποινικό

δικαστήριο κατά την κρίση του, συνεκτιμώντας τις συνθήκες τέλεσης της πράξης και την προσωπικότητα του δράστη, μπορεί να επιμηκύνει την αφαίρεση της άδειας οδήγησης για χρονικό διάστημα έως πέντε (5) επιπλέον έτη. Αν ο ίδιος οδηγός μετά την παρέλευση της πενταετίας ή του χρόνου που ορίσει το ποινικό δικαστήριο καταληφθεί να οδηγεί και πάλι υπό την επήρεια οινοπνεύματος αφαιρείται επί τόπου και δια βίου η άδεια ικανότητας οδηγού.».

2. Η παρ. 4 του άρθρου 43 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999, Α' 57), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Αυτός που παραβαίνει τις διατάξεις της παραγράφου 2 περίπτωση α' και β', τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Αν από τη συμπεριφορά του ο παθών περιήλθε σε κίνδυνο ζωής ή επήλθε θάνατος ή σωματική βλάβη αυτού, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη στις δύο πιο πάνω περιπτώσεις, και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα έξι (6) έως δώδεκα (12) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.».

Άρθρο 32

Τροποποίηση ν. 2121/1993

Η παρ. 4 του άρθρου 66 του ν. 2121/1993 (Α' 25) καταργείται.

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις Κώδικα Συμβολαιογράφων

1. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 2830/2000 (Α' 96) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο αναπληρωτής του συμβολαιογράφου δικαιούται μέχρι το ήμισυ των δικαιωμάτων και αποδίδει το υπόλοιπο στον αναπληρούμενο. Δύναται όμως ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος να μην λάβει αμοιβή. Κατ' εξαίρεση αν η αναπλήρωση γίνεται λόγω κωλύματος του άρθρου 7 και υπό την προϋπόθεση ότι η δικαιοπραξία αφορά τον αναπληρούμενο ή σύζυγό του ή συγγενή του μέχρι και τον δεύτερο (β') βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μπορεί να μην λάβει αμοιβή ούτε ο αναπληρούμενος ούτε ο αναπληρωτής.».

2. Η περίπτ. ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 2830/2000 (Α΄ 96) αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) Να ασκεί έλεγχο με τα ίδια τα μέλη του, τους εν ενεργεία ή συνταξιούχους υπαλλήλους του Συλλόγου, ή τους εν ενεργεία ή συνταξιούχους συμβολαιογράφους, για την ακριβή τήρηση των υποχρεώσεων των μελών για κρατικά συμβόλαια, να καθορίζει την ημερήσια αποζημίωση των ασκούντων τον έλεγχο αυτό και να καθορίζει τον χρόνο λειτουργίας των συμβολαιογράφων εντός του πλαισίου των υπουργικών αποφάσεων και».

Άρθρο 34

Τροποποιήσεις Κώδικα Δικηγόρων

Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 61 του ν. 4194/2013 (Α΄ 208) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η υποχρέωση προκαταβολής της παράστασης κατά τη συζήτηση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων θεωρείται τυπική παράλειψη η οποία δύναται να καλυφθεί μετά τη συζήτηση και πριν την έκδοση της απόφασης, ύστερα από σχετική ειδοποίηση του πληρεξούσιου δικηγόρου από το δικαστήριο.».

Άρθρο 35

Τροποποιήσεις Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών

1. Η παρ. 5Α του άρθρου 4 του ν. 1756/1988 (Α΄ 35), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 41 του ν. 4264/2014 (Α΄ 118), καταργείται από 16 Σεπτεμβρίου 2017.

2. Η παρ. 1 του στοιχείου «Β. Κλήρωση των συνθέσεων» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 (Α΄ 35), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4274/2014 (Α΄ 147), αντικαθίσταται εκ νέου ως εξής:

«Σε όσα Πρωτοδικεία και Εφετεία καθώς και στις αντίστοιχες εισαγγελίες, προβλέπεται οργανικός αριθμός δεκαπέντε (15) τουλάχιστον δικαστών, οι συνθέσεις των ποινικών

δικαστηρίων καταρτίζονται με κλήρωση. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης προκειμένου να επιτευχθεί η επιτάχυνση της ποινικής δίκης ορίζονται από την Ολομέλεια των Δικαστηρίων αυτών, δικαστές που θα προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια. Στο Εφετείο Αθηνών οι πιο πάνω δικαστές ορίζονται για μια τριετία με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας τους για ένα (1) ακόμα έτος. Η Ολομέλεια μπορεί να ανανεώσει τη θητεία των δικαστών για ένα (1) επιπλέον έτος εφ' όσον υπάρχει προς τούτο συναίνεση των τελευταίων. Για την κάλυψη των κενών που δημιουργούνται στους δικαστές που θα προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια από οποιοσδήποτε υπηρεσιακές μεταβολές, η Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών μπορεί οποτεδήποτε να τροποποιεί και συμπληρώνει τις ως άνω αποφάσεις της. Στα Εφετεία Πειραιώς και Θεσσαλονίκης οι δικαστές που θα προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια ορίζονται από την Ολομέλεια για μια διετία με δυνατότητα παράτασης της θητείας τους για δύο ακόμα έτη. Στους πίνακες που καταρτίζονται από την Ολομέλεια περιλαμβάνεται ο ανάλογος με τις ανάγκες του δικαστηρίου αριθμός δικαστών, μεταξύ των οποίων γίνεται η κλήρωση των τακτικών και αναπληρωματικών κατά τις επόμενες παραγράφους.».

3. Οι παρ. 9, 10, 11 και 12 του στοιχείου «Β. Κλήρωση των συνθέσεων» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4274/2014 (Α' 147), αναριθμούνται σε 8, 9, 10 και 11 αντίστοιχα.

4. Μετά την παρ. 11 του στοιχείου «Β. Κλήρωση των συνθέσεων» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 (Α' 35) προστίθεται νέα παρ. 12 ως εξής:

«12. α. Στο Εφετείο Αθηνών λειτουργεί Τμήμα Βουλευμάτων για τη συγκρότηση του οποίου ορίζεται από την Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών ο αριθμός των δικαστών που είναι αναγκαίοι προς τούτο. Οι δικαστές (Πρόεδροι Εφετών και Εφέτες), που μετέχουν στο Τμήμα Βουλευμάτων με ισάριθμους αναπληρωματικούς, ορίζονται για δύο δικαστικά έτη με κλήρωση μεταξύ των Προέδρων Εφετών που έχουν οριστεί για να προεδρεύουν αποκλειστικά στα Ποινικά δικαστήρια και όλων των Εφετών που υπηρετούν στο Δικαστήριο αυτό. Σε περίπτωση κλήρωσης των δικαστών για μια διετία αυτοί δεν περιλαμβάνονται στην κλήρωση για τα επόμενα δύο (2) δικαστικά έτη. Η κλήρωση γίνεται από το Α' Τριμελές Εφετείο κατά την τελευταία δικάσιμο του Ιουνίου σε δημόσια συνεδρίαση και με δύο κληρωτίδες. Εάν δεν έχουν ολοκληρωθεί οι

υπηρεσιακές μεταβολές κατά το άρθρο 50 του ν. 1756/1988, η κλήρωση μπορεί να διενεργηθεί το αργότερο μέχρι 15 Ιουλίου. Για την κλήρωση χρησιμοποιούνται ως κλήροι σφαιρίδια αδιαφανή. Αμέσως πριν από τη διενέργεια της κλήρωσης το ως άνω δικαστήριο συνέρχεται σε συμβούλιο προκειμένου να τοποθετηθούν τα σφαιρίδια, αφού προηγουμένως επιδειχτούν σε όλα τα μέλη του Συμβουλίου, τα ονόματα όλων των Προέδρων Εφετών και των Εφετών. Στη συνέχεια, τοποθετούνται τα σφαιρίδια σε χωριστές κληρωτίδες για τους Προέδρους Εφετών και Εφέτες. Κατά τη δημόσια συνεδρίαση ο πρόεδρος εξάγει από την πρώτη κληρωτίδα, που περιέχει τα σφαιρίδια με τα ονόματα όλων των Προέδρων Εφετών, τον ορισθέντα από την Ολομέλεια αριθμό προέδρων εφετών, μετά των αναπληρωματικών τους. Ακολούθως, εξάγει από τη δεύτερη κληρωτίδα, που περιέχει τα σφαιρίδια με τα ονόματα όλων των Εφετών, αριθμό κλήρων ίσο προς το διπλάσιο αριθμό των Εφετών που πρόκειται να υπηρετήσουν στο Τμήμα Βουλευμάτων. Από τους κληρωθέντες οι πρώτοι κατά σειρά της κλήρωσης μέχρι τη συμπλήρωση του ημίσεος του όλου αριθμού αποτελούν τα τακτικά και οι υπόλοιποι τα αναπληρωματικά μέλη του Τμήματος. Για τα δύο στάδια της κλήρωσης συντάσσονται πρόχειρα πρακτικά, σε δύο όμοια πρωτότυπα, τα οποία υπογράφονται στην έδρα. Το ένα από αυτά αναρτάται αμέσως στον πίνακα ανακοινώσεων του δικαστηρίου. Τα αναπληρωματικά μέλη αναπληρώνουν κατά τη σειρά κλήρωσης τους τα τακτικά, όταν ελλείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται.

β. Η θητεία των μελών του Τμήματος Βουλευμάτων αρχίζει στις 16 Σεπτεμβρίου του έτους της κλήρωσης και είναι διετής.».

5. Η περίπτ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 1756/1988 (Α' 35) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. τρεις θέσεις αντεπιτρόπων.».

6. Η παρ. 4 του άρθρου 40 του ν. 1756/1988 (Α' 35) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επιτρέπεται η απομάκρυνση του δικαστικού λειτουργού από την έδρα του κατά τις ημέρες στις οποίες δεν έχει υπηρεσιακή απασχόληση, όπως αυτή καθορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, τους κανονισμούς εσωτερικής υπηρεσίας, τις πράξεις των οργάνων που διευθύνουν τα δικαστήρια και τις εισαγγελίες και τις γενικές οδηγίες που εκδίδονται από τα όργανα των περιπτ. β, γ και δ της παρ. 1 του άρθρου 19 του παρόντος.».

7. Η παρ. 4 του άρθρου 80 του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 101 του ν. 4055/2012 (Α' 51), αντικαθίσταται εκ νέου ως εξής:

«4. Δεν μπορούν να ορισθούν τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου Επιθεώρησης ή επιθεωρητές όσοι άσκησαν καθήκοντα στις ίδιες θέσεις κατά τα αμέσως δύο προηγούμενα χρόνια.».

Άρθρο 36

Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων

Το άρθρο 1 του π.δ. 37/1994 (Α' 30) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επεκτείνεται στους δικαστικούς υπαλλήλους η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 34 και 35 του ν. 1943/1991.».

Άρθρο 37

Αύξηση οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης

Από 01.05.2017 οι οργανικές θέσεις των δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης αυξάνονται ως ακολούθως:

α) των Αντεισαγγελέων Αρείου Πάγου κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε είκοσι δύο (22),

β) των Εισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε πενήντα (50) και

γ) των Αντεισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε εκατόν τριάντα επτά (137).

Άρθρο 38

Αύξηση οργανικών θέσεων Παρέδρων ΣτΕ

Από 30.06.2017 οι οργανικές θέσεις των Παρέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας αυξάνονται κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε πενήντα οκτώ (58).

Άρθρο 39

Αύξηση οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων

Ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων της κατηγορίας ΥΕ του κλάδου Επιμελητών Δικαστηρίων της Εισαγγελίας Εφετών Θεσσαλονίκης μειώνεται κατά δώδεκα (12) και ο συνολικός αριθμός ορίζεται σε έξι (6). Οι δώδεκα (12) οργανικές θέσεις μεταφέρονται στις οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων του κλάδου Γραμματέων της Εισαγγελίας Εφετών Θεσσαλονίκης, ο αριθμός των οποίων αυξάνεται αντιστοίχως και ορίζεται συνολικά σε σαράντα τέσσερις (44).

Άρθρο 40

Τροποποίηση ν. 3689/2008 για την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών

Η περίπτ. α' της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 3689/2008 (Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:

««4. α. Ο τελικός βαθμός επιτυχίας κάθε υποψηφίου προκύπτει από το άθροισμα του μέσου όρου της γραπτής δοκιμασίας, με ποσοστό αξιολόγησης 85% και του μέσου όρου της προφορικής δοκιμασίας, με ποσοστό αξιολόγησης 15%.»

Άρθρο 41

Αύξηση οργανικών θέσεων στην Α.Δ.Α.Ε.

1. Η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 (Α' 47), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3472/2006 (Α' 135), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη στελέχωση της Α.Δ.Α.Ε. συνιστώνται συνολικά πενήντα (50) θέσεις, από τις οποίες οι είκοσι τέσσερις (24) είναι θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, οι

είκοσι τρεις (23) θέσεις τακτικού προσωπικού, οι δύο (2) θέσεις δικηγόρων, που έχουν προαχθεί σε παρ' εφέταις, με έμμισθη εντολή και μία (1) θέση Νομικού Συμβούλου.».

2. Από την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 (Α' 47), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3472/2006 (Α' 135), διαγράφεται το τελευταίο εδάφιο.

3. Οι περίπτ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 (Α' 47), όπως τροποποιήθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3472/2006 (Α' 135), αντικαθίσταται ως εξής:

«5. α. Οι θέσεις του τακτικού προσωπικού κατανέμονται κατά κατηγορίες και κλάδους ως εξής:

Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΠΕ πληροφορικής, θέση μία (1)

Τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΤΕ Μηχανικών, θέσεις πέντε (5), Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής, θέση μία (1)

Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, θέσεις δύο (2), Κλάδος ΔΕ Οδηγών, θέση μία (1)

Υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ΥΕ): Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων, θέση μία (1)

β. Οι θέσεις του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού κατανέμονται ως εξής:

Δέκα επτά (17) θέσεις διπλωματούχων ηλεκτρολόγων μηχανικών και μηχανικών Η/Υ ή ηλεκτρονικών μηχανικών ή τηλεπικοινωνιακών μηχανικών ή μηχανικών πληροφορικής ή πληροφορικής ή φυσικών.

Δύο (2) θέσεις πτυχιούχων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή αναγνωρισμένων ισότιμων σχολών αλλοδαπής, Διεθνών ή Ευρωπαϊκών σπουδών ή Πολιτικών ή Οικονομικών σπουδών ή Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και πέντε (5) θέσεις πτυχιούχων νομικής, οι οποίες συνεπάγονται την αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.».

Άρθρο 42

Αύξηση θέσεων επιστημονικού προσωπικού καταστημάτων κράτησης

Οι θέσεις προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, οι οποίες προβλέπονται στο π.δ. 101/2014 (Α' 168) και στο άρθρο 16 του ν. 4322/2015 (Α' 42), αυξάνονται ως εξής:

1. Του κλάδου ΠΕ Ιατρών ειδικότητας Ψυχιάτρων κατά επτά (7) και ΠΕ Ιατρών ειδικότητας Παθολόγων κατά δύο (2).
2. Του κλάδου ΠΕ Φαρμακοποιών κατά μία (1).
3. Του κλάδου ΠΕ Ψυχολόγων κατά δύο (2).
4. Του κλάδου ΠΕ Νοσηλευτικής κατά δύο (2).
5. Του κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας ειδικότητας Νοσηλευτικής κατά δέκα (10).
6. Του κλάδου ΤΕ Εργοθεραπείας κατά δύο (2).
7. Του κλάδου ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτικής κατά οκτώ (8).
8. Του κλάδου ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού κατά έξι (6).
9. Του κλάδου ΠΕ Κοινωνιολόγων κατά επτά (7).
10. Του κλάδου ΠΕ Γεωπονίας κατά πέντε (5).
11. Του κλάδου ΤΕ Τεχνολογίας-Γεωπονίας κατά έξι (6).
12. Του κλάδου ΤΕ Βρεφονηπιοκόμων κατά μία (1).

Άρθρο 43

Θέματα εξωτερικής φρουράς καταστημάτων κράτησης

1. Οι προθεσμίες που παρατάθηκαν με το άρθρο 89 του ν. 4139/2013 (Α' 74) και με την με αριθμό 72831/9-10-2014 (Β' 3242) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη, παρατείνονται από τη λήξη τους για ακόμη δύο (2) έτη. Με απόφαση των παραπάνω Υπουργών οι προθεσμίες του προηγούμενου εδαφίου μπορούν να παραταθούν μέχρι δύο (2) ακόμη έτη.

2. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3938/2011 (Α' 226) αντικαθίσταται ως εξής:

«Χερσαία, πλωτά και εναέρια μεταφορικά μέσα που έχουν κατασχεθεί οποτεδήποτε από αστυνομικές ή λιμενικές αρχές ως αντικείμενα λαθρεμπορίας, ως μέσα μεταφοράς ναρκωτικών ουσιών, λαθρεμπορευμάτων ή παράνομων μεταναστών ή ως μέσα παράνομης διακίνησης όπλων ή αρχαιοτήτων, μπορεί να διατίθενται στις Υπηρεσίες της

Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής που ενήργησαν την κατάσχεση ή σε άλλες Υπηρεσίες του ίδιου Σώματος, ή στις υπηρεσίες των Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για κάλυψη των αναγκών τους, εφόσον παρέλθουν τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία κατάσχεσής τους και στο διάστημα αυτό δεν έχει εκδοθεί ή δεν έχει καταστεί αμετάκλητο βούλευμα ή απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου για την άρση της κατάσχεσης και την απόδοση των μέσων αυτών στους ιδιοκτήτες τους. Για τη διάθεση των ως άνω μέσων εκδίδεται αντίστοιχα απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη ή του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου, ή του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Σώματος στο οποίο ανήκει η υπηρεσία που προέβη στην κατάσχεση, ή του Γενικού Γραμματέα Αντεγκληματικής και Σωφρονιστικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατά περίπτωση.».

Άρθρο 44

Τροποποίηση άρθρου 93 ν. 4129/2013

Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 4129/2013 (Α' 52) τροποποιούνται ως εξής:

«Άρθρο 93

Παραγραφή αξίωσης για αναπλήρωση ελλείμματος

Καταστροφή δικαιολογητικών και λοιπών εγγράφων – Διαδικασία

α. Η αξίωση του δικαιούχου να απαιτήσει την αναπλήρωση του διαχειριστικού ελλείμματος με την έκδοση καταλογιστικής πράξης εις βάρος του υποχρέου παραγράφεται μετά την πάροδο 10 ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου δημιουργήθηκε το έλλειμμα. Αν το διαχειριστικό έλλειμμα προήλθε από αξιόποινη πράξη για την οποία έχει ασκηθεί ποινική δίωξη μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, η παραγραφή του προηγούμενου εδαφίου αναστέλλεται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης του ποινικού δικαστηρίου επί της ασκηθείσας ποινικής δίωξης.

β. Τα δικαιολογητικά ενταλμάτων πληρωμής και κάθε διαχείρισης φυλάσσονται για χρονικό διάστημα 10 ετών, το οποίο, εφόσον εντός του χρόνου αυτού έχουν συνταχθεί Φύλλα Μεταβολών και Ελλείψεων και εκκρεμεί διαδικασία καταλογισμού, παρατείνεται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης για τη δημοσιονομική διαφορά.

Άρθρο 45

Ειδικός λογαριασμός «Κεφάλαια Εργασίας Κρατουμένων»

Από τη διάταξη του εδαφίου β' της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143) εξαιρείται ο ειδικός λογαριασμός με τίτλο «Κεφάλαια Εργασίας Κρατουμένων» του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που ιδρύθηκε με τον ν. 5793/1933 (Α' 280) και λειτουργεί σύμφωνα με το ν.δ. 28-30/9/1935 (Α' 433) και τη με αριθ. οικ. 2/83143/Α0024/13-11-2008 (Β' 2444) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 46

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.